

Rapport

Paal des aanstoots?

Een onderzoek naar het plaatsen van een paaltje door de gemeente Arnhem

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de gemeente Arnhem niet gegrond.

Datum: 20 oktober 2014
Rapportnummer: 2014/141

WAT IS DE KLACHT?

Verzoekster klaagt erover dat de gemeente Arnhem voor haar woning een klappaaltje heeft geplaatst.

WAT GING ER AAN DE KLACHT VOORAF?

Verzoeksters straat, gelegen tussen de X-hof en de Y-hof is ingericht als autovrij gebied (zie foto's bij Achtergrond). Wel wordt de straat door bewoners gebruikt om met hun auto goederen af te leveren bij hun woning en dergelijke. De bewoners vinden dit acceptabel zolang het incidenteel gebeurt en er niet wordt geparkeerd. Aan het einde van de straat is een vrije ruimte die voor parkeren gebruikt werd. Dit terreintje is echter bedoeld als een vrije ruimte waar onder meer kinderen kunnen spelen.

Als gevolg van ongewenst gebruik door automobilisten had tot circa 2004 aan de zijde van de X-hof een klappaaltje gestaan en aan de zijde van de Y-hof stond sinds jaar en dag een betonnen paaltje. Het klappaaltje aan de zijde van de X-hof is om onduidelijke redenen tijdens werkzaamheden weggehaald en niet meer teruggeplaatst. Rond 2012 kreeg de gemeente klachten over overlast van automobilisten. Er werd met hoge snelheid gereden en op het pleintje aan de zijde van de Y-hof werd geparkeerd. Op dat moment zag de gemeente er geen kwaad in om opnieuw een paaltje te plaatsen aan de zijde van de X-hof. Toen dat paaltje werd geplaatst, stuitte dat bij een deel van de bewoners echter op zo veel weerstand dat de gemeente besloot het paaltje te verwijderen en zich eerst verder in de situatie te verdiepen.

In mei 2013 schreef de gemeente in een bewonersbrief dat enkele bewoners hadden verzocht om weer twee wegklapbare paaltjes te plaatsen ten behoeve van de verkeersveiligheid en spelende kinderen. De aanvragers waren er niet in geslaagd met degeen die hard reed mondeling tot een afspraak te komen. De paaltjes zouden moeten worden geplaatst onder meer ter hoogte van verzoeksters woning. Voordat de gemeente hierover een beslissing nam, wilde zij eerst de mening van de bewoners weten.

In een vervolgbewonersbrief van 17 juni 2013 schreef de gemeente dat uit de reacties was gebleken dat de meningen over het plaatsen van paaltjes en de belangen die daarbij spelen divers waren. In ieder geval zo divers dat de gemeente meer tijd nodig had om uit te zoeken of het noodzakelijk en wenselijk is om de wegklapbare paaltjes (terug) te plaatsen.

Naast de reacties van verzoekster en de aanvragers werd er als volgt gereageerd.

- Het was wenselijker om de persoon aan te spreken op zijn gedrag en/of het over te laten aan de wijkagent.

- Wellicht was het zinvol een verboden-parkerenbord te plaatsen met uitzondering van laden/lossen.
- Er waren al voldoende faciliteiten voor kinderen om veilig en zonder verkeer te kunnen spelen.
- Ook waren er mindervalide mensen, waarvan hun mobiliteit door de paaltjes werd bemoeilijkt.
- De situatie zonder paaltje(s) was de afgelopen twintig jaar altijd zo geweest met uitzondering van twee periodes van circa een maand, en naar beste weten, is er nog nooit iets gebeurd.
- Iemand liet weten voorstander te zijn van de paaltjes, want er werd veelvuldig misbruik gemaakt van de straat.
- Ook een ander schreef de gemeente het een goed idee te vinden, omdat het voor de deur weer een stukje veiliger zou worden.

Op 4 september 2013 schreef de gemeente de bewoners in een brief dat de gemeente de situatie nader had onderzocht omdat de reacties van belanghebbenden nogal uiteen liepen en zich ook door de unit Verkeer van de regiopolitie had laten adviseren. Na gesprekken met belanghebbenden en na overleg met de unit Verkeer van de regiopolitie was de gemeente tot de conclusie gekomen dat het wenselijk is om één wegklapbaar paaltje te plaatsen. Daarmee werd voorkomen dat de vrije ruimte voor parkeren gebruikt zou worden. Daarmee zou volgens de gemeente het misbruik aanzienlijk worden beperkt.

STANDPUNT VERZOEKSTER

Verzoekster zag het nut van de locatie van het paaltje aan het einde van haar straat niet in, omdat het paaltje niet voorkwam dat met de auto gebruik zou worden gemaakt van de straat. Ze vroeg zich af waarom alleen haar gedeelte van de straat was gesloten. Er waren volgens haar namelijk andere delen van de straat, waar bewoners met hun auto reden. Waarom had de gemeente voor deze oplossing gekozen, die niet paste binnen de wijkopbouw en waarom vond er geen actie plaats bij andere delen van de straat en bij de X-hof en de Y-hof, zo vroeg zij zich af. Van wie was het verzoek om het paaltje afkomstig? Woonde deze persoon in het gedeelte van de straat waar het paaltje was geplaatst? Bovendien was het paaltje precies voor haar woning geplaatst.

Zij was niet geïnformeerd over de plaatsing van het paaltje noch was zij ervan op de hoogte dat hiervoor een verzoek in behandeling was. Er is een tijd overlast geweest van met name één persoon die met zijn auto op een onverantwoorde manier gebruik maakte van de straat. Het verzoek om twee paaltjes is alleen ingediend om die persoon te demotiveren de straat te gebruiken met de auto. Verzoekster is van mening dat de gemeente er niet voor is om zulke situaties van bewoners op deze manier op te lossen. Deze persoon verbleef er inmiddels al enige tijd niet meer en de overlast was daarmee opgelost.

Aan de andere kant van de straat ter hoogte van de Y-hof stonden al twee stenen paaltjes. Ook is haar straat de enige straat in de wijk waar nu een paaltje is geplaatst om de toegankelijkheid te bemoeilijken.

De wijk is een open wijk, toegankelijkheid en kindvriendelijk zijn kenmerkend voor deze wijk. De hele wijk is vrijwel op dezelfde manier opgebouwd waardoor in de verscheidene straten hetzelfde straatbeeld is. Het leek verzoekster niet de bedoeling dat daar ook paaltjes worden geplaatst.

Er was op en rondom de straat voldoende veilige speelgelegenheid. Er waren absoluut geen verkeersonveilige situaties, zoals de gemeente doet voorkomen.

Omdat het paaltje in eerste instantie na overleg met bewoners was verwijderd, twijfelde verzoekster aan de onpartijdigheid van de beslissing om de paal terug te plaatsen. Het leek haar of er sprake was van lobbyen, omdat er nu twee voorstanders van het paaltje waren. Het paaltje was geplaatst, nadat met name de aanvraagster van het paaltje en een andere bewoner in overleg afspraken hebben gemaakt over het parkeren.

Mocht het paaltje toch noodzakelijk zijn, dan hoorde het op een neutrale positie te worden geplaatst en niet pal voor haar woning.

STANDPUNT GEMEENTE

Een verkeerskundige van de gemeente en de unit verkeer van de regiopolitie hadden de gemeente geadviseerd om het paaltje te plaatsen om verkeersonveilige situaties en hinder, overlast of schade door auto's te voorkomen of te beperken. De praktijk zou moeten uitwijzen of dit paaltje voldoende effect zou sorteren of dat andere maatregelen noodzakelijk waren. Het is geen beleid van de gemeente om alle voetpaden en trottoirs in de stad met een paaltje af te sluiten. Maar in die gevallen waar hinder en overlast wordt ondervonden en de verkeersveiligheid in het geding is, gebeurt dit wel, zo ook in verzoeksters wijk. Voor de gemeente hoort het belang van de veiligheid voor voetgangers, waaronder spelende kinderen, voorop te staan.

Twee belanghebbenden hadden de gemeente schriftelijk verzocht om maatregelen te treffen tegen het misbruik van het trottoir door auto's. Zij wonen aan de straat en de hoek met de X-hof. De gemeente merkte daarbij op dat, als de verkeersveiligheid in het geding is, het voor de gemeente van minder belang is of er veel of weinig klachten worden gemeld.

Uit een aantal mailtjes bleek dat er voor- en tegenstanders waren van het plaatsen van paaltjes op de toen nog twee voorgestelde locaties.

De verkeerskundige en de politiefunctionaris hebben een schouw verricht en hebben met een aantal bewoners gesproken die op dat moment thuis waren. Er is niet met verzoekster gesproken, omdat zij op dat moment niet thuis was. Zij heeft haar mening wel op andere momenten, per e-mail, mondeling en telefonisch kenbaar gemaakt. Van de schouw en het advies was geen verslag opgemaakt.

Ondanks de aanwezigheid van het betonnen paaltje aan de zijde van de Y-hof was er geen eenrichtingsverkeer in de straat. Er mag in principe in twee richtingen worden gereden, maar het is er vrij smal. De meerwaarde van het klappaaltje is dat het terreintje aan de zijde van de Y-hof niet meer voor parkeren kan worden gebruikt. Het deel van het ongewenste autoverkeer dat hier parkeerde, wordt zo geweerd. De praktijk moet uitwijzen of dit voldoende is of dat er aanvullende maatregelen moeten worden genomen.

Uit gesprekken met bewoners is de gemeente gebleken dat zij er over het algemeen geen moeite mee hebben dat hun burens incidenteel met hun auto naar hun woning rijden om goederen te kunnen laden en lossen, zolang daardoor geen verkeersonveilige of hinderlijke situaties ontstaan. Door het paaltje ter hoogte van verzoeksters woning te plaatsen kan dit incidentele gebruik plaatsvinden zonder dat er allerlei zaken formeel moeten worden geregeld, zoals het sluiten van bruikleenovereenkomsten voor sleutels of het aanvragen en verstrekken van ontheffingen voor het berijden voor het trottoir. Ook hier moet de praktijk uitwijzen of dit voldoende zou zijn. Wel heeft de gemeente sinds het plaatsen van het paaltje geen klachten meer ontvangen over hard rijdende of geparkeerde auto's in dit deel van de straat.

Overigens is de gemeente van mening dat verzoekster niet heeft aangetoond dat zij door de plaatsing van het klappaaltje op de huidige locatie onevenredig zwaar wordt getroffen.

WAT IS HET OORDEEL VAN DE NATIONALE OMBUDSMAN?

Het redelijkheidsvereiste houdt in dat overheidsinstanties de verschillende belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Bij de beoordeling van de redelijkheid moet de instantie bij haar handelen de feiten en omstandigheden achterhalen. De daarbij gebleken belangen moeten vervolgens tegen elkaar worden afgewogen.

De door de gemeente na te streven doelen: woongenot, speelruimte, en verkeersveiligheid zijn redelijk. Verder zijn uitgaande van de deskundigenadviezen deze doelen realiseerbaar. De aangedragen alternatieven gaven minder zekerheid dat er niet meer hard zou worden gereden. Ook voorkwamen de alternatieven niet dat er zou worden geparkeerd op het Y-hof. Het paaltje heeft verder als voordeel dat het werking heeft richting alle weggebruikers. Het alleen aanspreken van de bewuste persoon op zijn gedrag door de politie heeft - voor zover dit effect heeft - slechts effect richting die persoon die de aanleiding was voor het paaltje. Er is één paaltje geplaatst om de toegang tot de woningen met de auto mogelijk te laten blijven. De enig mogelijk plek daarvoor was aan het eind van de straat, waar verzoekster woont. De Nationale ombudsman gaat er vanuit dat de met het plaatsen van het paaltje gemoede kosten beperkt bleven. Het paaltje staat weliswaar voor verzoeksters woning, maar niet in het verlengde van haar tuinpad, wat eventueel hinder had kunnen veroorzaken. De gemeente is niet gehouden een standpunt van een inwoner te volgen, mits de gemeente haar standpunt voldoende heeft gemotiveerd, wat hier het geval is.

Gelet op het bovenstaande heeft de gemeente de verschillende belangen op een zorgvuldige wijze tegen elkaar afgewogen en is de uitkomst daarvan niet onredelijk. Zij heeft derhalve gehandeld in overeenstemming met het vereiste van redelijkheid.

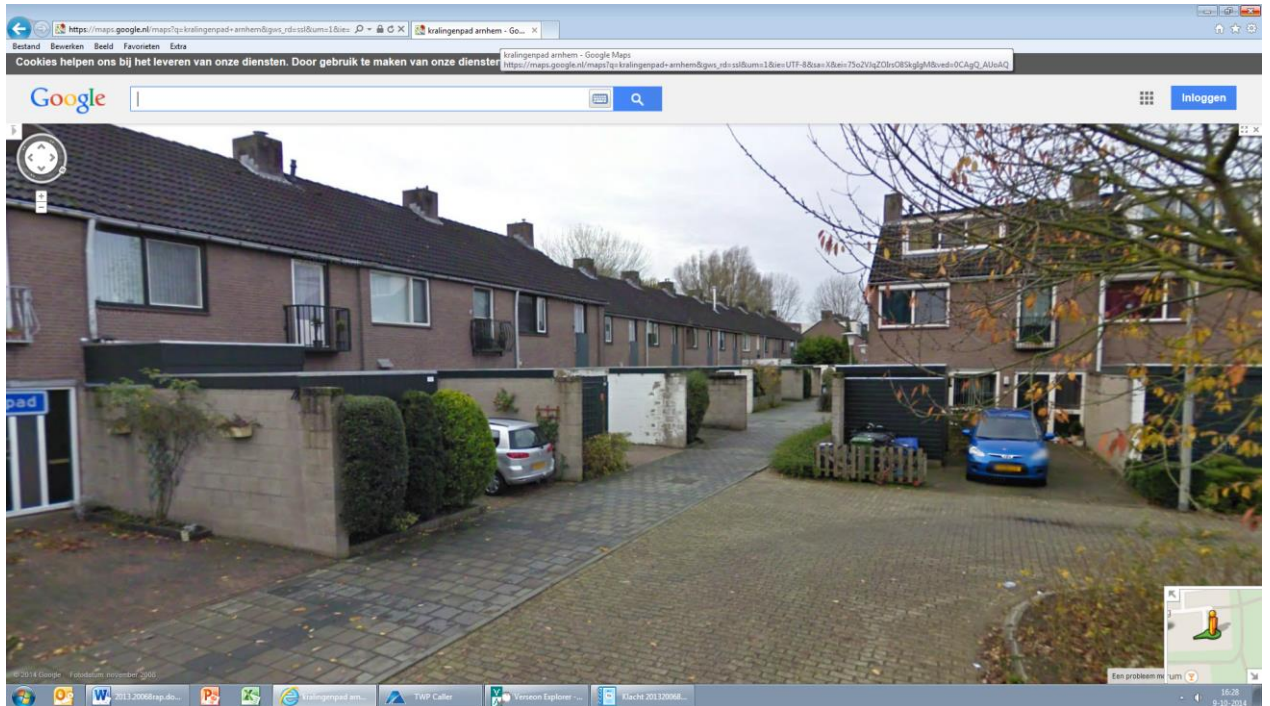
CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van de gemeente Arnhem is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,
waarnemend ombudsman

ACHTERGROND

Impressie van verzoeksters straat vanaf de X-hof

paaltje gezien vanuit verzoekster woning